

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Uglebo 2023/2025

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018. Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

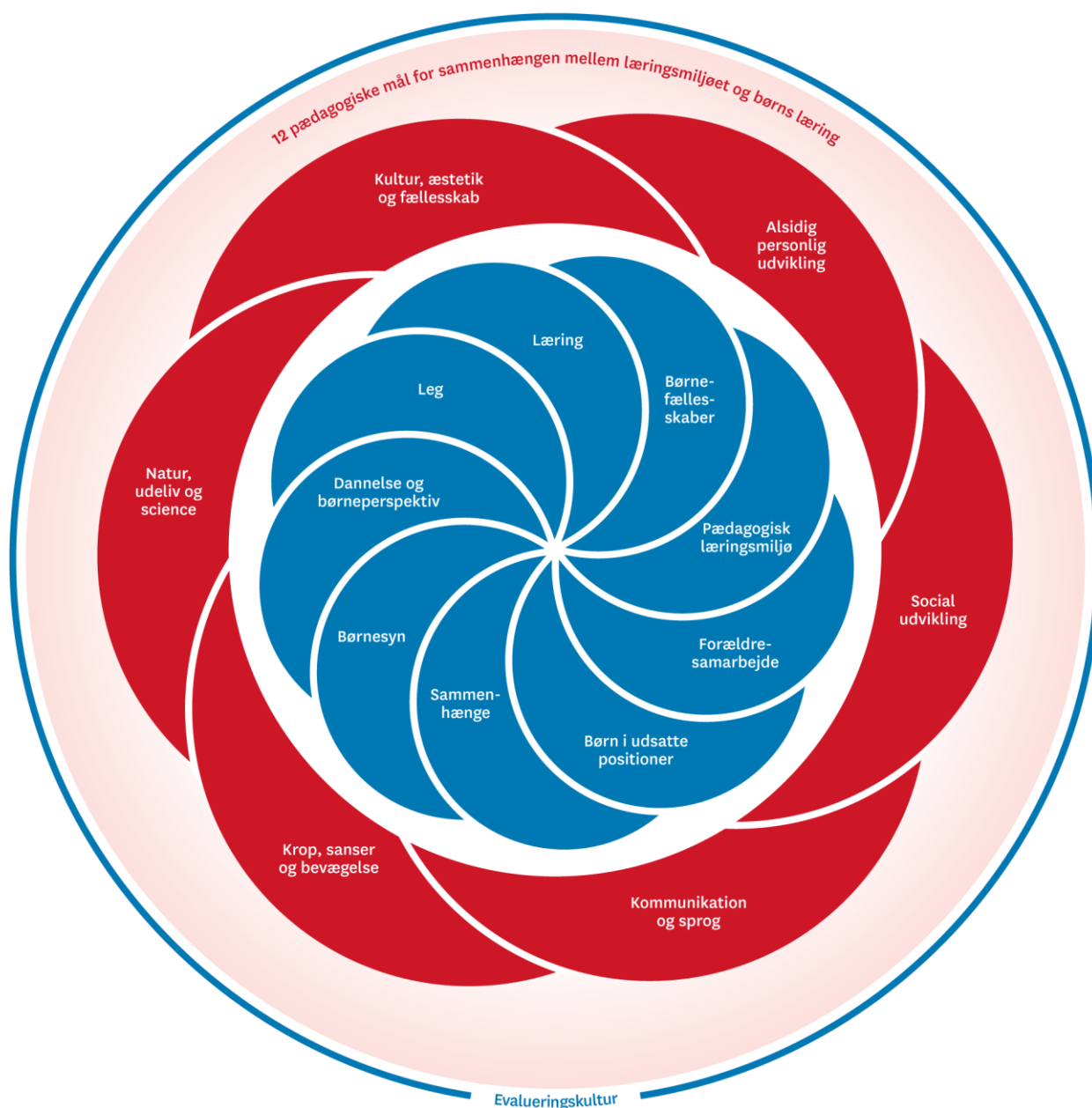
[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *slette*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehuset Uglebo ligger i Brøndby Strand, lige på grænsen til Vallensbæk. Huset er arkitekttegnet og bygget i 2000, med funktionsopdelte rum. Huset er omgivet af vores store legeplads.

Børnene er fordelt på to vuggestuegrupper, to børnehavegrupper og en specialgruppe. Vi er en blandet personalegruppe både alders-, kompetence-, - og erfaringsmæssigt.

Børnehuset Uglebo er optaget af, at være en daginstitution af høj kvalitet.

Nærværende voksne er = høj kvalitet i dagtilbud. kompetenceuniverset.dk

Vi arbejder løbende med vores praksis og bestræber os på at omsætte vores viden på en måde, så det både bliver med blik for det enkelte barn og vores praksis generelt. Vi arbejder målrettet med vores læringsmiljøer. Vi har blandt andet fokus på læring i rutiner, og at læring er noget, som foregår hele dagen.

Vores rum er indrettet med fokus på legemiljøer, som vi indretter ud fra børnenes interesse og udviklingstrin. På den måde sætter vi rammerne for børnenes leg, som inviterer til samspil og kreativitet. Vi gør meget for, at alle børn er en del af børnefællesskabet og legen er omdrejningspunkt for vores hverdag.

Vi laver derfor løbende evalueringer og justeringer, så vi hele tiden sikrer, at Uglebo imødekommer den aktuelle børnegruppes behov og interesser.

Uglebo har gode fysiske rammer. Der er mange små rum, hvilket gør det muligt at skabe ro til fordybelse og dele børnene i mindre grupper. Vi har en skøn legeplads med bålsted og grønne områder med skov og bakker. Her er der rig mulighed for, at gå på opdagelse og bygge huler. Uderummet inviterer til fysisk udfoldelse og legepladsen er ligeledes indrettet med klatrestativ, kolbøttestænger, balancesti og gynger. Vores vuggestue og specialgruppe har deres egen legeplads, hvor de kan lege selv og trække sig tilbage med lege som er alders relateret, men benytter også den øvrige legeplads. Her kigger vi ind i det børnesyn, hvor barnets trivsel med de kompetencer som barnets besidder fortsat kan begå sig positivt i børnefællesskabet.

I Uglebo og Brøndby kommune har vi et særligt fokus på "Idræt, leg og bevægelse". En del af vores personale har været på et særligt tilrettelagt kursus. Vores legeplads inviterer generelt til kropslig udfoldelse, og danner også ramme for en masse idrætslege til hverdag. Vi forsøger også at inkorporere bevægelse i vores indretning indendørs. Vi har blandt andet madrasser, motorikområde, sansegynger og balancebaner rundt omkring i huset.

Derudover ligger Børnehuset Uglebo tæt på stranden, havnen, biblioteket samt en masse gode legepladser, som vi gerne benytter. Vi kommer langt omkring på vores el-ladcykler, men tager også gerne en gåtur i nærområdet.

Vi vægter et godt forældresamarbejde, hvor dialog og medinddragelse er vigtige nøgleord. I Uglebo bruger vi "Hjernen og Hjertet", som et digitalt pædagogisk redskab til at skabe sammenhæng i arbejdet med børnenes trivsel, læring og udvikling.

Forældrene er eksperter og grundstamme i og til deres børn, derfor lægger vi vægt på at forældrene medinddrages i børnenes hverdag i Uglebo. Vi har en forventning om, at vi hjælpes ad og kommunikerer med at opnå den bedste trivsel og udvikling for vores børn.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.

- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

”Pædagoger passer ikke børn. De understøtter menneskets udvikling”. *Kompetenceuniverset.dk*

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I Uglebo har vi et anerkendende børnesyn, ved at alle børn er noget særligt og vi tror på at barndommen har værdi i sig selv. Vi tror på at alle børn, gøre det så godt de kan.

Børn skal have plads, og tid til at øve sig.

Brøndby kommunens børnesyn anno 2024=

*"Børn og unge gør det bedste, de kan, med de kompetencer, de har. Det er de voksnes ansvar at ind-
drage børn og unge i positive fællesskaber og læringsmiljøer med lige adgang til at udfolde og ud-
vikle sig og trives".*

Her i Uglebo er det de voksne skal møde børnene som rollemodeller, med nysgerrighed og anerkendelse. Vi ser børn og voksne som ligeværdige individer, men de voksne har ansvaret for relationen, ser potentialer og er bevidste om deres definitionsmagt. Den anerkendende relation er en forudsætning for læring og robusthed. De voksne har en afgørende rolle i forhold til at være nærværende overfor barnet, så barnet får en forståelse af sig selv. Vi anerkender børnene ved at vise interesse for deres verden nu & her, med vores nærvær.

I Uglebo anerkender vi at al begyndelse kan være svært og at mestring kommer med øvelse. Vi anerkender at selv fejl kan være en læring i sig selv.

Vi ønsker at børnene i Uglebo udvikler en bevidsthed om, at alle mennesker er lige meget værd, både børn og voksne, samt at vi har rettigheder hver især. Dette sker når personalet arbejder anerkendende med børnenes udvikling og robusthed.

Vi kan hjælpe børnene på vej, eksempelvis i spisesituationen, ved at opfordre dem til at smage på forskelligt mad, hvor vi øver os i at være madmodige, men lade børnene selv bestemme, hvornår de er klar til at smage. Vi kan være nysgerrige på børnenes følelser og stille spørgsmål som; hvad sker der? Hvad tror du?

Vi kan støtte, opmuntre, være lydhør og vejlede barnet i en handling, ved at møde barnet med en anerkendende tilgang, så barnet føler sig set, hørt og mødt hvor det er. Herunder aldersmæssigt og følelsesmæssigt. Det er de voksnes opgave, at være med barnet i disse situationer og hjælpe til at bearbejde dets følelser.

Børn kan mange ting selv, og vi skal give dem mulighed for at øve sig, sådan at de oplever en følelse af mestring i hverdagen, hvilket vi gør ved at anerkende deres kunnen og stilladsering, når vi imødekommer svære situationer. Dette er afgørende for, at barnet udvikler selvværd.

Vi ser et behov for løbende faglig dialog og analyse af de måder, som vi møder og forstår det enkelte barn, såvel som hele børnegruppen på. Det er vigtigt at personalet har mulighed for forberedelse og faglig sparring. Vi vurderer kontinuerligt de muligheder og begrænsninger, som opstår i forbindelse med de regler, rammer og rutiner som børnene dagligt møder. Vi tror på at børn og voksne møder verden med positive intentioner.

Alle børn har ret til at være en del af fællesskabet. Adgang til et meningsfuldt fællesskab er afgørende for børns mulighed for at lege og lære. Denne viden skal afspejles i vores læringsmiljø. Vi skal sørge for, at alle børn får plads i et fællesskab, og vi kan tilbyde dem små og store fællesskaber, som er båret af lyst og relevans for barnet. Vi kan eksempelvis hjælpe et barn ind i et fællesskab ved at give barnet en rolle, som det kan honorere, samt italesætte barnets kompetencer positivt.

I Uglebo ser vi legen som den mest betydningsfulde arena for børn, når det gælder trivsel, læring, udvikling og dannelse. Derfor skal legen være en gennemgående del af den hverdag, som børnene møder, med nærværende og anerkendende voksne.

I legen kan børn deltage i fællesskaber med nogen, der ikke har de samme ideer, tanker og syn på verden som dem selv. Dette er afgørende for udviklingen af den demokratiske dannelse.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Uglebo er vi bevidste om at læring sker hele dagen.

Dagen veksler mellem voksenstyrede aktiviteter og de mere børneinitierede lege og kreative ideer.

Vi gør os umage med at møde børnene med en ensartet pædagogik, med henblik på at man tilgodeser børns forskelligheder og behov, men med blik for det enkelte barns behov eller mulighed for at følge egen rytme, tempo og mulighed for pause. Dette oplever vi også i forbindelse med vores pædagogiske arbejde på ”Den grønne gren”.

Børnene skal ikke bruge unødige kræfter på at afkode miljøer og retningslinjer, når de bevæger sig rundt i huset. Vores læringsmiljø skal give mening for børnene. Derfor inddrager vi børnenes perspektiv, når vi planlægger og tilrettelægger. Ligeledes gør vi os løbende en del overvejelser over de voksnes roller og opgaver, når legen er mere fri og i højere grad børneinitieret. Børnenes forudsætninger og gruppesammensætninger danner grundlag for disse overvejelser.

Der skal være meningsfulde legemuligheder for alle børn. Vores legezoner skal matche børnenes interesser og behov. Vi har stor erfaring med, at indretning af læringsmiljøer har væsentlig betydning for børns læring og udvikling. Vi opstiller legetøj der inviterer børnene til leg, som er visuelt tilgængeligt.

Når vi evaluerer det pædagogiske læringsmiljø, er vi også optaget af de børn, der ikke deltager i dagens aktiviteter, så som den frie leg og de daglige rutiner. Nogle af disse børn er ofte ikke i trivsel, og får, som følge heraf, ikke samme mulighed for læring og udvikling, som de øvrige børn. Vi må derfor tilpasse og justere i læringsmiljøet, så alle børn er i trivsel og udvikling. Vi skal sørge for at se på, hvordan børnene bruger og trives i læringsmiljøet hele dagen.

Eksempelvis kan vi evaluere ved at registrere hvor børnene er, og hvad de leger over tid. Ud fra dette kan vi justere vores læringsmiljø i forhold til det enkelte barn og den aktuelle

børnegruppe. Vi skal ligeledes være bevidste om at opdele børnene i mindre grupper og at alle har nogen at lege med. Herudover sikrer det løbende fokus, vi har på legemiljøer, at børneperspektivet tilgodeses.

Hverdagen i Uglebo består ligeledes af en masse faste rutiner, som giver forudsigelighed og tryghed for børn og forældre. Rutinerne er ideelle læringsrum og sikrer børnenes deltagelsesmuligheder. Eksempelvis er en stor del af dagen i vuggestuen præget af rutinesituationer. Derfor bestræber vi os på at udnytte dannelses- og læringspotentialer i disse.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Uglebo lægger vi vægt på et ærligt, konstruktivt, anerkendende og tæt forældresamarbejde. Forældrene er de vigtigste voksne i barnets liv, og derfor tilstræber vi, at forældrene ligeledes spiller en vigtig rolle i institutionen både formelt og uformelt.

Vi har en engageret og velfungerende forældrebestyrelse, som, ud over den formelle del, også påtager sig et stort ansvar for fællesskabsfølelsen blandt de mange familier i Uglebo. De inviterer blandt andet hvert år til forårsfest, forældrekafe og Halloween-fest.

I samarbejdet omkring det enkelte barn er vi særligt opmærksomme på, at normer og værdier kan være forskellige. Alle skal gøre sig umage for at forstå hinandens perspektiver. Den gode relation bygger på tillid, tryghed og et fokus på barnets bedste. Barnet bør opleve sammenhæng mellem daginstitution og hjem. Derfor vægter vi den uformelle daglige kontakt lige så højt, som det mere formaliserede samarbejde, der blandt andet indebærer trivselssamtaler.

Det er vigtigt i samarbejdet at vi mødes via en anerkendende og ærlig dialog, hvis/når der opleves situationer hos børn, personale og/eller andre forældre, hvor ens egne grænser bliver overskrevet. Her er det vigtigt at gå til ledelsen, personalet og/eller forældrebestyrelsen (med sin undring / med sin oplevelse).

Forud for opstart i vuggestuen i Uglebo har vi en proces, hvor forældrene tilbydes et hjemmebesøg. Her kan vi få et indblik i familien og afstemt de forventninger, vi har til hinanden. Besøget baserer sig på interesse og tryghed for både barn og forældre. Dette skal sikre at opstarten i Uglebo, bliver så meningsfuld for barnet & forældre som muligt.

I Uglebo har vi et stort fokus på den tidlige indsats. I Uglebo handler det om, så tidligt som muligt over for børn og deres familier at være i dialog og have fokus på netop den hjælp, guidning og/eller vejledning, som er aktuel lige netop i deres situation.

Aula er husets digitale platform, hvor information, billeder m.v. er tilgængeligt for forældrene og det er igennem Aula at institution og hjem har den skriftlige kommunikation og oplysninger omkring telefonnumre, ferie, hvem der må afhentet barnet m.v.

Vi vil sikre og vedligeholde det gode forældresamarbejde ved at holde forældresamtaler, hvor forældrene møder op til en kendt dagsorden. De har forud for samtalen haft mulighed for at forberede sig. Vi anvender også "Hjernen & Hjertet", som et pædagogisk redskab, hvori børnenes individuelle handleplaner og oplysninger fra sprogvurderinger, dialogprofilen og sprogtrappen er tilgængelig. Samt det materiale både forældre og Uglebo benytter ved overgangssamarbejdet med Brøndby Strand skole.

Vi tilsigter at inddrage forældrene omkring børns læring, når vi planlægger vores aktiviteter. Dette kan ske via Aula, skriftlige beskeder på tavlen ved Aula-skærmen og/eller ved visuelle ting, som børnene har kreeret. Det sker blandt andet, ved vores temauger, hvor vi i hele Uglebo arbejder med det samme tema i en periode, gerne over et par måneder. Et tema kunne blandt andet være "jul" eller "forår, blomster & spirer".

Vores bibliotek er endnu et eksempel på, hvordan vi inddrager forældrene, når det gælder børnenes læring. Biblioteket findes på gangen ved Aula-skærmen.

"Ingen kan alt. Alle kan noget, sammen kan vi det hele, når vi tør dele". [Kompetenceuniverset.dk](http://kompetenceuniverset.dk)

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Fra tid til anden sker det, at et barn befinder sig i en udsat position. Det kan være midlertidigt, fordi der er sket ændringer i barnets liv som gør, at vi skal lave en kortvarig særlig indsats, så barnet igen bliver en del af fællesskabet. Andre børn kan have mere komplekse problemstillinger og have brug for en mere generel og varig støtte i hverdagen.

Når vi tager imod nye børn, og særligt i vuggestuen og i specialgruppen, er vi opmærksomme på, at barnet, for en stund, potentielt befinder sig i en udsat position.

Vi arbejder med tilknytning og for-besøg i hjemmet for at imødekomme dette. Vi tilsigter, at der primært er en eller to voksne, som tager imod barnet og familien i den første tid. Den/de primære voksne har ansvaret for, at indkøringen sker med udgangspunkt i at lære familien at kende, og at opstarten tager hensyn til barnets position.

Vi gør os ekstra umage med at forstå det læringsmiljø, som barnet er en del af. Er der eventuelt for langt imellem de krav og forventninger, vi har til barnet, i forhold til den udviklingszone som barnet befinder sig i?

Vi er opmærksomme på det ansvar vi har og arbejder forebyggende, forholder os nysgerrige og undersøgende i forhold til vores egen praksis. Til dagligt arbejder vuggestuen med nærværs grupper, hvor det enkelte barn føler sig set og hørt, både barn til barn, men også i voksen/barn relationen. Det samme gør sig gældende i børnehaven, hvor mindre børnegrupper er med til at sikre roligere omgivelser, hvor læring og udvikling finder sted, gennem leg.

Vi forholder os nysgerrige omkring barnets intentioner og forsøger at forstå, hvad der giver mening for barnet i hverdagen. Vi foretager løbende evaluering af, hvornår og hvordan barnet er i trivsel. Ved hjælp af data, observationer og gode beskrivelser, forsøger vi at tilpasse læringsmiljøet, så barnet igen kan deltage i fællesskabet og udvikle positive kompetencer.

Vi inddrager relevante samarbejdspartnere i PPR i forhold til at sikre barnets udvikling og trivsel. Dette gælder alle børn, men i særdeleshed for vores børn i specialgruppen og andre børn, som af forskellige årsager befinder sig i en mere varig udsat position.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Børnehuset Uglebo er en del af brobygningen med Brøndby Strandskole.

Uglebo arbejder ud fra kommunens overgangsstrategi, hvor vi arbejder ud fra et årshjul. Brøndby Strands dagtilbud består af et netværk af i alt 9 daginstitutioner. Her har vi alle et forpligtende samarbejde, hvor Uglebos kommende SFO og skolebørn (storbørnsgruppen) mødes med de andre dagtilbud.

Her får de kommende SFO/skolebørn mulighed for at mødes og gense hinanden, når de sammen med deres respektive institutioner deltager i forskellige arrangementer. Disse forgår rundt omkring i netværket og på skolen.

I Uglebo mødes de kommende skolebørn i en særlig aktivitetsgruppe. Her laver de skole-lignende opgaver og aktiviteter. Vi har fokus på at styrke deres selvstændighed og mod på nye fællesskaber. Skolebørn fra Uglebos specialgruppe inddrages i det omfang, det er meningsfuldt for barnet.

Vi stiller flere krav til børnene om, at deltage i "skal opgaver", og lærer de mere ekstro-verte børn om, også at give plads til de stille børn i fællesskabet. Dette gør vi ved eksem-pelvis at lære børnene at række hånden op, når de vil sige noget.

Men især egenskaber som disse: Vedholdenhed, Empati, Fællesskab, Selvhjulenhed, øn-sker vi at have fokus på inden SFO/skolestart.

I løbet af efteråret vil børnene blive sprogvurderet, og vi vil, i samråd med familien, tale om det enkelte barns skoleparathed. Langt de fleste børn har noget, som det kan være godt at øve sig på. Det kan være småting, som at kunne lyne sin jakke eller skrive sit navn. Men det kan også være, at barnet har meget svært ved at deltage, når der bliver stillet krav til specifikke opgaveløsninger. Dette taler vi med familierne om, så vi sammen, kan give børnene de bedste forudsætninger for at starte i skole.

Ved overlevering fra dagtilbud til SFO/skole udfylder både institutionen og hjemmet et overgangsmateriale i "Hjernen & Hjertet", så vi sammen kan give de vigtigste pointer omkring barnet videre.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Børnene i Uglebo er kendt med lokalsamfundet. Vi benytter blandt andet, "Dyregården", de omkringliggende legepladser, Brøndby Ny Rideklub og stranden.

Vi tager ved særlige lejligheder til "Middelalderlandsbyen", og deltager i længerevarende forløb. Ved juletid deltager vi i julearrangementet i Brøndby Strand Kirke.

Vi har igennem de sidste mange år, haft et godt samarbejde med det lokale bibliotek. Bibliotekerne har været yderst behjælpelige med at finde bøger og film, der understøtter de temaer, vi arbejder med i her Uglebo.

I Uglebo gør vi meget brug af vores el-cykler til de lange ture ude af huset. Det giver os mulighed for at besøge de omkringliggende byer såsom Vallensbæk, Ishøj og Albertslund. De nævnte byer har meget at byde på, når det gælder børneattraktioner, såsom "Naturlegepladsen" og Vallensbækhavn, "Arken" og Ishøj-søen og "Dyregården" i Albertslund. Ud over det kan vi godt lide at tage på en skulpturjagtskatteagt spredt ud over hele Vestegnen, "De 6 Glemte Kæmper"

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Den fysiske indretning af læringsmiljøet i Uglebo tager afsæt i de seks læreplanste-maer.

Indretningen skal inspirere børnenes leg og virkelyst.

Vi arbejder ligeledes med indretningen, så den understøtter pædagogikken og vores ak-tuelle børnegruppe, samt de mål, vi har fastsat ud fra Uglebos principper.

Vi har et særligt fokus på, at alle rum er indrettet, så rummet fremstår indbydende, og at det er tydeligt for barnet, hvad rummet kan bruges til. På denne måde kommer indretnin-gen til at blive en integreret del af det pædagogiske arbejde.

Alle børn har ret til selv at kunne vælge fællesskaber til og fra. Derfor skal vi sikre os at udvalg af legetøj, de kreative materialer og legezoner tager udgangspunkt i et børneper-spektiv. Dette kan være med til at skabe handle- og deltagelsesmuligheder for alle børn. De voksne har ansvaret for løbende at undersøge, etablere og genetablere et relevant børnemiljø sådan, at der kan tilbydes forskellige planlagte aktiviteter, der tilgodeser alle børn i forhold til alder, modenhed, udviklingsniveau og lyst.

Det psykiske læringsmiljø handler meget om den tilgang det pædagogiske personale har til børnene og den struktur, der er i hverdagens rutiner. Vores hensigt er, at møde alle børn med anerkendelse og nysgerrighed. Det sker, at vi må ændre i vores måde at sam-mensætte børn og voksne på, så alle børn kan trives. Sammenhængen skal give mening for barnet, uanset om der tale om en planlagt pædagogisk aktivitet med en snæver ramme eller en mere ”løs” hverdagssituation.

Vi har i noget tid i team 2 (Luften og Skyen) arbejdet med afslapning om eftermiddagen, til de børn der har behov for det. Det er efterhånden gået hen og blevet til en hverdagsru-tine, som børnene glæder sig til, da det er et rum hvor de kan blive understøttet og mødt.

Det æstetiske børnemiljø er alt det smukke og sanselige, vel og mærke set i et børneper-spektiv. Vi udstiller derfor gerne børns tegninger, lerfigurer og andet, som børnene har la-

vet. Disse udstillinger håber vi inspirere til dialog. På den måde er det æstetiske børnemiljø, både skabt af børnene selv, samtidig med, at det også beror på, at de voksne etablerer en ramme for dialog og læring.

Ansigtsmaling er også noget vi laver om sommeren her i Uglebo. Selvom det er årstidsbestemt er børnene meget glade for at kunne få flotte farver malet på ansigtet.

Den helt store udfordring er nok dilemmaet imellem rod og børns kreativitet. Vi forsøger at skabe en balance i det, men det kan til tider være svært, da for meget oprydning kan bremse en flow i børns leg og gode ideer. Omvendt kræver det også en hvis orden, hvis alle legezoner skal holdes ved lige og blive ved med at være indbydende.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børns alsidig personlige udvikling er grundlæggende for, at et barn trives, kan indgå i sociale relationer, samt kunne optage læring.

Når vi møder et barn i relationen, har vi voksne et stort ansvar for barnets forståelse af sig selv. Derfor skal vi møde barnet med en bevidsthed om vores egen forforståelse og normer. Vi skal ud fra barnets perspektiv og i samarbejde med forældrene arbejde med nuværende og nærmeste udviklingszone. Dette indebærer at tilbyde barnet meningsfulde fællesskaber. Derfor må vi altid forholde os nysgerrige i forhold til barnets intention, guidning og vejledning, hvis et barn måtte agere uhensigtsmæssigt.

I samspil lærer børn at forstå egne og andres grænser. I legen kan de øve sig på at indgå i et fællesskab med et andet individ, som er forskelligt fra barnet selv. De voksne kan hjælpe barnet ved at sætte ord på handling, men også ved at sætte ord på de følelser, som barnet vækker i andre børn, samt den voksne selv. De helt små børn støtter vi ved at være deres talerør og lære dem at sige fra både verbalt og med deres kropssprog (f.eks. tage hånden frem og sige "Stop"). Mens vi bedre kan støtte de større børn i selv at forklare med ord, hvorfor det blev ked af det.

Vi arbejder med fundamentet for at barnet får en fornemmelse af egne rettigheder og at finde respekten for andres grænser. Den voksne skal være rollemodel og italesætte, hvis noget føles godt, og når noget ikke føles rart. Det kan være glæden ved at møde barnet om morgenen eller ved et spontant kram. Men det kan også være at italesætte og anerkende retten til at sige fra, vrede eller frustration.

Vi ønsker at lære børnene i Uglebo, at de med deres ageren har indflydelse på, hvordan andre individer har det. Vi ønsker at lære dem, at når man yder omsorg og behandler andre med anerkendelse, så betyder det rigtig meget for den andens livsvilkår. Dette kan man blandt andet lære, når man bliver støttet i situationer med et andet barn, som af den ene eller anden årsag er konfliktfyldt.

Børn udvikler sig i forskellige tempi. De lærer hele tiden nyt og har ofte stor nysgerrighed på at undersøge verden. I Uglebo bliver børn mødt af voksne, der deler deres erkendelser og opmuntrer dem, når de øver sig på noget nyt. Det kan eksempelvis være, når barnet øver sig på at gå. Her kan det pædagogiske personale skabe muligheder for barnet ved at opmuntre og øve barnets balance og styrke i kroppen, så det bliver klar til at tage de første skridt. De voksne må skabe en atmosfære, hvor børnene er trygge ved at øve sig både motorisk og socialt. Børn øver sig hele dagen og derfor skal læringsmiljøet tage udgangspunkt i dette. Dette kræver nærvær, engagement og en faglig bevidsthed hos de voksne. Det hele skal foregå i samspil med børnene selv, øvrige kollegaer og børnenes forældre.

I Uglebo gør vi meget ud af at få skabt et trygt og omsorgsfuldt miljø. For de yngste børn betyder det, at vi skaber en overskuelig hverdag, i en lille ramme med kendte voksne. Vi er opmærksomme på om børnene deltager aktivt i hverdagen, og om de begynder at vise interesse for andre børn, ved eksempelvis hos de yngre børn, at indgå i en pærelleleg. I takt med at børnene bliver ældre, udvider vi deres legeområder og inddrager dem i endnu højere grad i forhold til at træffe beslutninger og valg. På den måde bliver barnet en mere bevidst og en aktiv medspiller i forhold til identitetsudvikling. Barnet er i personlig udvikling, når det kan deltage i fællesskabet, på egne og andres præmisser.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi arbejder med forskellige små og store fællesskaber i Uglebo. Igennem hele dagen bevæger børnene sig rundt i fællesskaber enten efter eget ønske eller efter voksen styret aktiviteter.

Vi har blandt andet fredagssamlingen som giver børnene en bevidsthed om, at de er en del af hele Uglebo. Fredagssamlingen er også tænkt i forhold til, at gøre alle børn trygge ved alle børn og voksne samt lette overgangene mellem grupperne.

Et andet tidspunkt, hvor vi arbejder i lidt større fællesskaber er de samlinger, vi holder i de enkelte aldersopdelte grupper. Til samlingerne arbejder vi med mange ting, men vi har særligt fokus på børnenes sociale kompetencer. Samlingen byder på en masse sociale regelsæt, hvor børnene kan øve sig på deres deltagelseskompetence. Man skal øve sig på at sidde stille, deltage i sanglege, lytte til en kammarat, vente på tur m.v. Vi synger eksempelvis godmorgen til alle børn, så børnene på skift prøver at komme i centrum samt have fokus på børnefællesskabet. Samlingerne kan også bruges til at børnene skiftevis kan få ordet og eksempelvis fortælle om en oplevelse. I gruppen fejrer vi også fødselsdage for hinanden. Her lærer børnene at værdsætte hinanden og blive værdsat. Det at fejre en kammerat, enten i gruppen eller hjemme hos kammeraten, er med til at styrke venskaber.

I løbet af dagen deler vi børnene op i små grupper, hvor de voksne ud fra de pædagogiske overvejelser, inddeler børnene alt efter deres interesser, kunnen og sociale kompetencer. Dette skal være med til at sikre, at alle børn er med i et meningsfuldt fællesskab samt at tilgodese alle børn.

Vi har gode erfaringer med at lave grupper rundt omkring i huset eller ture ud af huset, hvor vi sammensætter børnene efter alder, venskaber eller andre pædagogiske overvejelser. De små fællesskaber kan være lettere for børnene at overskue, ligesom de kan være med til at sikre at alle kommer til orde. Mindre læringsmiljøer giver de voksne gode muligheder for at være nærværende over for alle børn, samt at understøtte børnenes opbygning af relationer. De voksne er rollemodeller i forhold til børnenes sociale udvikling. Der arbejdes med empati og den gensidige forståelse, som skaber forudsætning for læring. Vi forholder os nysgerrige, åbne og viser empati i praksis. Vi guider børnene i forhold til at være en god ven, og opfordrer børnene til at hjælpe hinanden.

Ved spisning i vuggestuen (Ægget og Reden) og specialgruppen (Den grønne gren), bliver børnene inddelt i mindre grupper og bliver placeret strategisk efter personalets pædagogiske vurdering. I børnehaven (Luften og Skyen) spiser alle børn i vores spisesal. Her er børn og personaler ligeledes inddelt ved bordene efter pædagogiske strategiske overvejelser.

Vi bestræber os på at inddrage forældrene i den sociale udvikling. Vi opfordrer til, at børnene har legeaftaler i fritiden, og tager gerne en dialog omkring, hvordan forældrene kan hjælpe børnene på vej, eksempelvis ved at hilse på alle børn om morgenen og tænke over, hvordan man italesætter de andre børn hjemme.

Bestyrelsen gør et stort arbejde i forhold til at styrke samarbejdet forældrene imellem. Eksempelvis når de afholder arrangementer eller går foran i forhold til at invitere børn hjem til legeaftaler.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sproget er barnets indgang til fællesskaber. I Uglebo arbejder vi med børns sprogtilegnelse hele dagen og bestræber os på, at dette skal gennemsyre alt, hvad vi gør.

Vi har en fælles forståelse af, at det er vigtigt at have fokus på at børnene skal ”bades” i sprog over hele dagen.

Jo bedre børnene er til at mestre sproget, jo bedre klarer de sig i de fællesskaber de indgår i, i løbet af dagen.

Vi får et særligt, værdifuldt indblik i børnenes dagligdag, når vi ser og hører deres lege. Dette indblik giver os viden om, børnenes sproglige erfaringsgrundlag, som vi aktivt søger at bygge videre på, når vi leger med børnene. Eksempelvis når et barn i vuggestuen, tager en klods og leger, at han taler i telefon med sin mor. Her er en oplagt mulighed for den voksne i forhold til at gribe legen og bygge videre rent sprogligt ved blandt andet at

spørge ind til, hvor er mor, hvad laver mor på arbejdet, og hvem kommer og henter og så videre.

Med sproget får børnene mulighed for at vise os, hvad de har på sinde.

Vi stiller spørgsmål til børnene og sætter ord på vores undren overfor og sammen med børnene. Vi stræber efter at øve turtagninger i dialogen, og derved få børnene til at bruge sproget optimalt. I visse situationer og hos nogle børn, er det vigtigt at børnene via dialogen, både fra personalet i Uglebo, med især også fra deres forældre, møder få valgmuligheder i deres dialog. De få valg skulle gerne i den givende situationer give mening og give barnet en oplevelse af medbestemmelse.

I vuggestuen arbejdes der målrettet med børnenes mimik, gestikuleren samt i at gribe børnenes intentioner.

Der hænger plakater med billeder rundt om i huset. Disse skaber nysgerrighed og bund for samtaler med barnet. Billeder og tekst henleder opmærksomheden på sammenhængen mellem det talte, det skrevne og det hørte sprog.

Der er små øer med bøger rundt om i huset. Her har børnene mulighed for at sætte sig med en bog alene, sammen med venner eller sammen med en voksen. Vi har ligeledes et minibibliotek, hvor børnene har mulighed for at låne bøger med hjem.

Vi arbejder med fortællinger. Dette gør vi i mange sammenhænge. Det kan være til samling, men det ses også i de materialer, som børnene har til rådighed. De kan eksempelvis vælge at sætte sig og tegne, skrive, klippe billeder ud af blade til at skabe fortællinger med.

Vores fysiske indretning skal understøtte sprogtiltagelsen. Der er skabt små lege zoner, hvor børnene kan lege sammen med venner, og hvor de voksne efter behov kan deltage i legen.

Vi har fokus på, at musik og motorik har stor indflydelse på den sproglige udvikling. Vi synger, danser, leger sanglege og spiller på instrumenter, sammen med børnene

I løbet af året arbejdes der med temaer, hvor de voksne, sammen med børnene, undersøger og arbejder med det pågældende emne.

De voksne er sproglige rollemodeller ved enten at gå forrest, ved siden af eller bagved alt afhængigt af, hvor barnet er i sin udvikling. Dette gør personalet ved at have en viden om barnets udvikling og ud fra denne viden arbejde inden for zonen for nærmeste udvikling. I huset er der en sprogansvarlig, der sprogvurderer børnene når de er 3 år, efter behov ved 4 års alderen og igen når de er 5 år, i efteråret inden skolestart.

Alt efter hvad testen viser, vil der blive lavet en særlig indsats omkring børnene. Her snakker sprogpædagogen, pædagogen fra gruppen og forældre sammen omkring hvilken indsats som der påtænkes og kunne være relevant i forhold til den videre udvikling og indsats for barnet.

De voksne har til enhver tid fokus på sproget i forhold til det de laver. Det er når de leger med børnene, når de spiser med børnene, og når de er på legepladsen. Observationer af børnenes leg giver os en unik viden om, hvad der optager dem og mulighed for målrettede samtaler med børnene.

I Uglebo arbejder vi ud fra "Hjernen & Hjertet" hvor børnene både enkeltvis og i grupper bliver placeret i sprograppen, hvorefter personalet skal justere det pædagogiske læringsmiljø efter børnenes nærmeste udviklingstrin.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

At bruge kroppen og vores sanser giver forståelse for sig selv og omverden, og giver det enkelte barn oplevelser og øget livskvalitet.

Når børn bruger kroppen udvikler de mod og nysgerrighed, som de blandt andet skal bruge som fremdrift for at undersøge og opsøge nye udfordringer.

De vil samtidig få erfaringer med, at de kan en masse og derfor få udviklet deres selv-værd.

De voksne er rollemodeller i forhold til at bruge kroppen. Vi skal bevæge os og være aktive sammen med børnene. Vi skal planlægge voksenstyrede aktiviteter, hvor børnene opmuntres til at udfordre sig selv kropsligt. Dette kan være at kravle igennem en sansetunnel, lede efter små ting i en bønnekatte, spille ballon badminton, give fodbad eller arbejde med taktil stimuli som børstning, massage og tryk.

I Uglebo har vi indrettet os således, at der er plads til fysisk bevægelse både ude og inde. Vores læringsmiljø skal understøtte glæden ved bevægelse. Vi skal indrette lege-miljøer, hvor børnene har mulighed for at få stimuleret både sanser og krop på mange måder. I Uglebo har vi miljøer både ude og inde som opfordrer til både ro og bevægelse. Inde har vi forskellige zoner, hvor man kan sidde koncentreret og eksempelvis

male, klippe og klistre. Vi opfordrer børnene til at slippe kreativiteten løs og anvende mange forskellige materialer. Vi har også områder og legetøj, der opfordrer til mere bevægelse, blandt andet store sansebolde og andet grovmotorisk legetøj. Vi har sansegynge, hvor børnene kan opleve ro og stimulering af sanserne.

Vi har et stort baderum, hvor børnene får fodbad og leger forskellige former for vandleg. Her stimuleres børnenes sanser, når de eksempelvis mærker følelsen af et dejligt fodbad eller det kolde vand mod kroppen.

Vores store legeplads byder på rig mulighed for at udfolde sig kropsligt. Her er der gode muligheder for at løbe, lege på bakker og bevæge sig i ujævnt terræn. Vi har masser af vandpytter og mudder, som børnene kan eksperimentere med i vores mudderkøkken. Der er balance grene og et stort græsareal med mulighed for boldspil, fangeleg og andre fællesskabsdannende lege. Vi har et vandrum, hvor børnene (ofte om vinteren) fordyber sig med at eksperimentere med vand, og om sommeren bliver vandet via baljer og andet til en udendørs aktivitet.

De mange rutineprægede situationer i løbet af dagen indbyder også til, at børnene øver sig med deres krop. De kan eksempelvis øve sig ved at tage tøj af og på, styre en stor kost eller hælde vand op i en kop.

I Uglebo har vi to personaler, som har deltaget i Brøndby kommunes kurser omkring "Idræt, leg og bevægelse". Deres opgave ligger i at opfordre og inspirerer både børn og kollegaer til mere bevægelse i hverdagen.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Uglebo vil vi understøtte børnenes nysgerrighed, lyst og mod til at eksperimentere. Vi vil tænke naturfænomener og science ind i daglige rutiner og aktiviteter. Vi bestræber os på at opfordre til eksperimenterende leg både ude og inde.

Indenfor har vi eksempelvis vores vandrum, hvor børnene kan få lov til at fordybe sig i at eksperimentere med vand. Her kan de eksempelvis undersøge, hvad der sker, når man plasker med hænderne i en balje fyldt med vand, eller hvad der sker med vandstanden i et fodbad, når man putter fødderne i.

Vores rutinesituationer er også et godt læringsrum for den eksperimenterende science tilgang. Børnene kan eksempelvis lære, hvad der sker, når man henholdsvis løber eller går forsigtigt med en kande vand, eller hvor meget vand koppen kan indeholde.

Ved at stille spørgsmål til børnene kan vi understøtte deres nysgerrighed. Eksempelvis kan vi spørge om maden smager surt eller sødt, er det blødt, hårdt osv.

På legepladsen er der mulighed for en anden og anderledes udfoldelsesmulighed end det børnene møder indenfor, hvor legezonerne i højere grad er designet til en særlig aktivitet.

Vi ønsker, at vores legeplads skal give plads og mulighed for kropslig udfoldelse, at sanse og eksperimentere. Her mærker børnene vind og vejr, hvordan det føles og hvad for noget tøj, man skal have på udendørs efter årstiderne. På legepladsen har børnene adgang til jord, vand, sand, grene og blade, som kan bruges til alt fra mudderkager og konstruktioner af sandslotte.

Uglebos legeplads har fået installeret et nyt flot legetårn i vinteren 2022/23, her kan alle børns behov blive tilgodeset og udfordret på deres kropslige og sanselige udvikling.

Legepladsen indeholder også et mudderkøkken, som indbyder til sanselige oplevelser.

Vi planlægger desuden at anlægge en køkkenhave, hvor børnene kan være med til at plante og passe forskellige ting. Indenfor på gangen til spisesalen har vi krukker, hvor der er plantet diverse. Her understøttes science tilgangen, når børnene får et indblik i, hvordan noget opstår og vokser.

Vi ønsker også at give børnene viden om det dyreliv, som findes i naturen. Vi har planlagt, at bygge insekthoteller, og vi vil hænge plakater op, hvor børnene kan se billeder af insekter, som kan findes på legepladsen. Vi vil ligeledes benytte bøger og Ipads for at lære børnene, hvordan man søger viden eksempelvis om insekter.

Vi arbejder med forskellige projekter hvor bæredygtighed indgår. Her har vi fokus på hvordan børnene lærer at genbruge materialer, affaldssorterer og i det hele taget, hvordan man passer på naturen.

De voksne er rollemodeller i forhold til at anvende naturen hensigtsmæssigt og opleve glæden ved at opholde sig her, det praksissers både på vores legeplads, hvor vi løber på bakker, er nysgerrig på naturen og når vi tager på cykeltur til stranden og andre steder "ud i naturen". I forhold til den eksperimenterende tilgang har de voksne et ekstra stort ansvar i forhold til at være rollemodeller.

Eksempelvis kan det at smage på noget nyt eller samle en edderkop op, for at studere den, mens den kravler på hånden. Det kan kræve rigtig meget mod, gåpåmod og selvsikkerhed fra børnenes side. Her er det vigtigt, at de voksne er velforberedte og går foran, når grænser skal overvindes.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Uglebo forholder vi os til vores nærmiljø og de muligheder, der er i vores nærområde.

Vi er blandt andet flittige bruger af kulturhuset Brønden. Her går vi på biblioteket og vi benytter de kulturelle tilbud, som de har og som er relevante for børnene set i en sammenhæng med den hverdag, de møder i Uglebo.

I Brønden har vi mulighed for at få vist film eller andet, som omhandler de temaer som huset har i fokus. På biblioteket låner vi bøger og læser for børnene. Vi benytter også Vallensbæk hovedbibliotek, som også er i vores nærområde

Vi har i samarbejde med vores sprogpædagog bygget et bibliotek i Uglebo for at sikre, at alle børn har adgang til højtlesning også derhjemme. Dette skal i øvrigt være med til at sikre, at børnene oplever en sammenhæng mellem Uglebo og hjem.

Børnene i Uglebo bliver introduceret for forskellige kulturelle tilbud, når det er relevant. Vi besøger kirken, hvor børnene får kendskab til de traditioner, der er omkring julen. Vi har

eksempelvis også været på ekskursioner til forskellige museer, i forbindelse med temauger samt ture i teatret.

Vi har mulighed for at benytte Brøndbys Middelalderlandsby, som er et arkæologisk fri-landsmuseum, der beskæftiger sig med middelalderen. Her kan børnene blandt andet lære noget om forskellige dyr, se hvordan man gik klædt og være med til at fremstille legetøj af forskelligt materialer.

Æstetiske læreprocesser handler om at skabe, udforske og opleve gennem kroppen. Derfor er det ikke alle æstetiske læreprocesser, som nødvendigvis skal ende med et produkt. Dette understøtter den eksperimenterende tilgang. At klippe i papir uden, at det man klipper ud behøver at ligne noget. At bygge med klodser blot for at vælte dem eller lave bunker med sand i sandkassen uden, at man nødvendigvis bruger bunkerne til noget, er en mindst lige så vigtig del af de æstetiske læreprocesser. Vi skal give børnene lov til at udforske og eksperimentere med forskellige materialer, uden forventning om, at processen opfylder et formål eller ender med et produkt. Men at processen ses i et børneperspektiv og kan have et formål i sig selv.

Æstetiske udtryksformer dækker over arbejdet med forskellige materialer. Dette er med til at give børnene en forståelse af, at den verden de lever i, samtidig med at de får oplevelsen af glæden ved at skabe noget. På vores krea-torv og legeplads opfordrer vi børnene til at røre og lege med forskellige materialer.

Børnene er med til at udsmykke Uglebo både til dagligt, men i særdeleshed, når vi har vores projekter, aktiviteter, temauger, og ved fastelavn, påske og jul.

Køkkenet tilpasser menuen efter de forskellige højtider, traditioner og årstider. Her får børnene også mulighed for at udtrykke sig på æstetiske måder, ved bl.a. med "smøre selv" madder, og selv bestemmer hvad der skal på.

I og med at børnehalebørnene spiser i spisesalen, vil der også være stor mulighed for at inddrage dem i madlavningen. Her vil der blive lavet nogen små grupper, hvor børnene vil være med til at forberede maden til den kommende uge. Formålet med dette er at styrke børnenes madmodighed, nysgerrighed, vise sammenhæng fra jord til bord og fællesskab.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Evaluering 2021:

I Uglebo er vi i fuld gang med at skabe en ny praksisorienteret og fremadskuende evalueringskultur. Vores fokus er, at al evaluering skal have fokus på at inddrage børnenes perspektiv og være udviklende for vores læringsmiljøer.

Indtil nu har vi blandt andet øvet os på at indsamle data, som viser os forskellige børneperspektiver. Vi har hver især øvet os på, hvordan man kan indsamle børneperspektiver med den børnegruppe, som vi arbejder med i praksis.

I vuggestuen har vi benyttet os af videooptagelser. Vi har optaget video, hvor vi har fulgt børn for at blive klogere på hvordan børnene benytter vores legezoner.

Vi har ligeledes benyttet video, hvor vi har haft fokus på vores læringsmiljø i et bestemt tidsrum på dagen.

Videooptagelserne har været gode som grundlag for pædagogisk analyse, og vi har blandt andet fået øje på, hvordan vi voksne kan positionere os for at skabe tryghed for børnene. Vores erfaring er, at video er godt at anvende, når vi skal udfordrer vores forståelse af et barn eller læringsmiljø

Vi har ligeledes brugt registreringsark som evaluering i forhold til hvor børn og voksne typisk placerer sig i et bestemt tidsrum. Dette for at blive klogere på, hvordan man kan skabe ro i rutinesituationer.

Vi har anvendt logbøger i en periode, hvor vi har afprøvet en ny struktur. Denne metode har vist sig god i forhold til, dels at blive skarpere på at reflektere over egen praksis samt at vidensdele erfaringer med kollegaer.

Den fremadskuende evalueringspraksis har været god at arbejde med og vi er blevet klogere på, hvordan man i hverdagen hurtigt kan foretage små justeringer, blandt andet ved at bruge børns gråd som feedback og pejlemærker for vuggestuebarnets børneperspektiv.

Evalueringsmetoderne er ligeledes nyttige i forhold til fagligt at diskutere en bekymring for et barn. Når vi bliver mere øvede i at bruge data som udgangspunkt for evaluering forventer vi, at vi bliver mere skarpe i forhold til, hvordan man kan forandre praksis i forhold til at få det/de enkelte barn/børn til at trives.

Vi benytter os ligeledes af den didaktiske firkant, når vi skal planlægge eller evaluere et læringsmiljø eller en aktivitet. Den er meget anvendelig i forhold til, når man i plenum skal diskutere hvordan et læringsmiljø fungerer set ude fra et børneperspektiv. I den forbindelse har vi blandt andet anvendt fotos som udgangspunkt i evalueringsprocessen.

I børnehaven har vi ligeledes anvendt video og registreringsark samt eksperimenteret med positioneringsvoksne. Dette har skabt mere ro og rum til fordybelse blandt andet om eftermiddagen.

Evaluering 2023:

I Uglebo er der ved årsskiftet kommet ny ledelse. I den forbindelse er den pædagogiske praksis blevet set i et nyt lys. Vi har sammen stillet spørgsmål til den pædagogiske praksis, som har gjort det relevant for personalet at være observerende, vækket en ny opmærksomhed og nye spørgsmål er stillet til den daværende praksis. Dette har medført en ny nysgerrighed og ændringer til fordel for både børn og personaler.

Vi har blandt andet evalueret med afsæt i "Den styrkede pædagogiske læreplan", og været nysgerrig på egen praksis. Vi har ændret spor og tiltag på baggrund af vores erfaringer og undren.

Hele "Den styrkede pædagogiske læreplan" er blevet evalueret, omskrevet og tilrettelagt efter "et Uglebo 2023".

Af nye tiltag kan blandt andet nævnes:

- **"Fredagssamling"**, her mødes alle børn i vores garderobe/alrum. Hver børnegruppe står på skift for fredagssamlings programmet.
- **Alle børnehavebørn spiser nu i vores spisesal**. Alle børn fra Luften og Skyen, spiser frokost sammen i vores spisesal. Her er alle børn placeret ved faste pladser.
- **Mindfulness for børnehavebørn**. Dette tiltag startede op i vinters, hvor alle børn fik mulighed for at komme ind i et rum med roligt musik og slappe af. Dette praktiseres stadig, men vi har fundet en rytme og en rutine i, hvem, hvor og hvornår, så alle får mest ud af det.

Ved SFOstart i 2023 har Uglebo i samarbejdet med SFO & skoleledelse etableret et ekstra ordinært samarbejde for at tilgodese den gode overgang mellem dagtilbud og SFO. Dette fik betydning ved at Uglebo sendte en medarbejder over i sfoen i 3 timer om dagen, i den første uge, af børnenes SFOstart. Primært for at tilgodese den gode overgang, i forbindelse med et samarbejde mellem dagtilbud, PPR og et barn og dets forældre.

Sprogtrappen har udviklet sig fra et hjælperedskab hos det enkelte barn, til også at kunne give den aktuelle børnegruppe et kig på deres læringsmiljø. Her samarbejder gruppens personaler med husets talekonsulent fra PPR, med at få øje på børnenes behov for udvikling og mestring af sproget igennem læringsmiljøet.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vores evalueringskultur (fra januar 2023) har i første omgang taget afsæt i en evaluerende praksis, som er blevet italesat og gennemarbejdet ved stue-møder, p-møder og vores pædagogiske lørdag i slut april og midt marts 2024.

Vores metoder til at udføre den evaluerende pædagogiske praksis, giver mulighed for at vi som pædagogisk personale justerer os.

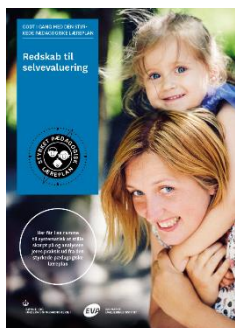
Metoder som evaluerings-”terninger” med de 6 læreplanstemaer og det pædagogiske grundlag, hvor der italesættes tanker og refleksioner, ligger op til, at vi hver især reflektivt forholder os kritisk og nysgerrigt til vores pædagogiske praksis. Det er vigtigt at vi i tale-sætter og meningsudveksler vores erfaringer, så vi kan tilpasse og justere os efter den børnegruppe som vi pt. arbejder med. Især for at give bedst mulighed og sammenhæng med det pædagogiske læringsmiljø til gavn for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

*”I det øjeblik, vi stopper med at reflektere over pædagogik,
stopper vi med at drive god pædagogik”. [Kompetenceuniverset.dk](https://kompetenceuniverset.dk)*

Efterår 2024: Uglebo har evalueret og sparret omkring børnesynet. Til p-møder fik vi igen sat fokus på hvad som er relevant og optimalt i forhold til Uglebos børnegruppe og hvordan vi arbejder og strukturerer os i vores hverdag til gavn for alle.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Pædagogisk læreplan

© 2019

Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC